

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě, složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jana Vyklického a JUDr. Jaroslava Vlašína, v právní věci žalobce **Nejvyšší státní zástupce**, se sídlem Brno, Jezuitská 4, proti žalovanému **Energetickému regulačnímu úřadu**, se sídlem Jihlava, Masarykovo náměstí 5, zastoupenému prof. JUDr. Janem Křížem, advokátem se sídlem Praha, Dlouhá 13, za účasti **Saša – Sun, s. r. o.**, se sídlem Veselí nad Moravou, Kollárova 1229, zastoupené JUDr. Pavlem Gazárkem, advokátem se sídlem Blatnice pod Svatým Antonínkem č. 462, o návrhu osoby zúčastněné na řízení na příkázání věci Krajskému soudu v Praze,

t a k t o :

Návrh na příkázání věci, vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 62 A 78/2014, Krajskému soudu v Praze, **s e z a m í t á**.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou u Krajského soudu v Brně dne 28. 8. 2014 se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 1. 2014, č. j. 13917-36/2010-ERU, ve znění opravného usnesení ze dne 27. 2. 2014, č. j. 13917-42/2010-ERU, kterým byla osobě zúčastněné na řízení udělena licence č. 111018049 na výrobu elektřiny (s účinky rozhodnutí ode dne 31. 12. 2010 s tím, že uvedené datum je rovněž datem vzniku oprávnění k licencované činnosti), a kterým bylo rozhodnuto o zrušení původního rozhodnutí o udělení licence ze dne 31. 12. 2010, č. j. 13917 23/2010-ERU.

Dne 1. 3. 2016 navrhla osoba zúčastněná na řízení, aby výše uvedená věc, evidovaná u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 62 A 78/2014, byla příkázána Krajskému soudu v Praze podle § 9 odst. 2 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), neboť je zde dán jiný důležitý důvod k příkázání věci jinému než místně příslušnému soudu. Tento „jiný důležitý důvod“ se podle mínění osoby zúčastněné na řízení zakládá na tom, že ač žalobce nezákonnost nově vydané licence opírá o důkazní prostředky shromážděné v trestní věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 46 T 7/2013 (dále též jen „trestní spis“), k žalobě zmíněné důkazní prostředky nepřiložil, a tudíž osoba zúčastněná na řízení nemá možnost se s nimi seznámit a podat k nim své vyjádření. Osoba zúčastněná na řízení se necítí být povinna důkazní prostředky dohledávat cestou nahlížení do trestního spisu, a má naopak za to, že je to žalobce, kdo musí (i vzhledem ke svému privilegovanému postavení, jež je však podáním žaloby vyčerpáno) svá žalobní tvrzení relevantně podložit. Osoba zúčastněná na řízení dále upozorňuje, že Krajský soud v Brně vynesl již ve věci sp. zn. 46 T 7/2013 nepravomocný rozsudek, v němž vyslovil, že předmětné licence na výrobu elektřiny byly vydány nezákonně na základě falešných revizních zpráv. Názor laické veřejnosti však poukazuje na zpolitizování celého trestního procesu s předsedkyní žalovaného (Ing. A. V.),

a právě s ohledem na politické aspekty věci je vhodné, aby věc projednal jiný soud. Osoba zúčastněná na řízení se domnívá, že vliv rozhodnutí jiného senátu téhož soudu je s vysokou pravděpodobností výrazně vyšší, než kdyby o věci rozhodl jiný soud. Příkázání věci Krajskému soudu v Praze by tedy nejen přispělo k nestrannosti soudního řízení, ale ani by nekolidovalo se zásadou hospodárnosti, neboť celá věc je teprve v počátcích a žalovaný má detašované pracoviště v Praze a jeho zástupce zde má sídlo.

Žalobce návrh na postoupení věci jinému než místně příslušnému soudu označil za zjevně bezdůvodný s tím, že osoba zúčastněná na řízení jím máří nařízené ústní jednání ve věci sp. zn. 62 A 78/2014. Návrh byl totiž podán krátce po nařízení jednání a navíc poté, co Krajský soud v Brně v související věci usnesením odmítl žalobu proto, že žalovaný v obnoveném správním řízení vydal nové rozhodnutí, které sice původní žalobou napadené rozhodnutí zrušilo, avšak současně žadateli udělilo licenci na výrobu elektřiny opětovně s účinky od 31. 12. 2010. Dále žalobce podotkl, že delegace vhodná je výjimkou z ústavně zaručené zásady, že nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci, a proto je k ní možné přikročit pouze výjimečně a jen tehdy, znamenalo-li by projednání věci jiným než místně příslušným soudem hospodárnější, rychlejší či po skutkové stránce spolehlivější a důkladnější posouzení věci. Je nicméně zřejmé, že tyto podmínky dány nejsou, neboť stěžovatelem zmiňovaný „*důležitý důvod*“ spočívá toliko v postupu Krajského soudu v Brně, rozhodujícího v trestní věci, tedy ve zcela jiném složení senátu, než ve správním soudnictví. Ani „*laické komentáře*“ nemohou ovlivnit aplikaci navrhovaného institutu a delegace vhodná tudíž nemůže být prostředkem k libovolnému určování příslušnosti soudu a ovlivňování soudního rozhodování (viz náleží Ústavního soudu ze dne 2. 11. 2010, sp. zn. I. ÚS 938/10; všechna rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná z <http://www.nalus.usoud.cz>). Závěrem žalobce připomněl, že o obdobném návrhu již Nejvyšší správní soud rozhodoval v řízení vedeném pod sp. zn. Nad 2/2013-178. Ze všech výše uvedených důvodů žalobce navrhuje, aby Nejvyšší správní soud návrh na příkázání věci nadřízenému soudu zamítl.

Žalovaný se k předmětnému procesnímu návrhu ve stanovené lhůtě nevyjádřil.

Podle § 9 odst. 2 s. ř. s. platí, že Nejvyšší správní soud může věc přikázat jinému než místně příslušnému krajskému soudu, je-li to pro rychlost či hospodárnost řízení nebo z jiného důležitého důvodu vhodné (tzv. delegace vhodná). Institut delegace vhodné představuje průlom do ústavního principu zákonného soudce, vyjádřeného v článku 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, dle kterého nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci, přičemž příslušnost soudu a soudce stanoví zákon. Místní příslušnost soudu, určená procesními předpisy, je tedy základním pravidlem, které je promítnutím dělby činnosti uvnitř soudní soustavy mezi jednotlivými články tak, aby věci byly projednávány tam, kde jsou nejlepší předpoklady pro jejich náležité posouzení a rozhodnutí. V usnesení ze dne 22. 4. 2004, č. j. Nad 138/2003 - 26, č. 305/2004 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud vyslovil, že „*[d]elegace vhodná je výjimkou ze zásady trvání místní příslušnosti a z ústavní zásady zákonného soudu a soudce, a proto k ní lze přistoupit pouze v těch ojedinělých případech, v nichž by projednání věci jiným než místně příslušným krajským soudem znamenalo z komplexního pohledu hospodárnější, rychlejší či po skutkové stránce spolehlivější a důkladnější posouzení věci.*“ Jak přílehlavě poznamenal žalobce, tento právní názor nachází oporu i v ustálené judikatuře Ústavního soudu, který se k delegaci vhodné staví jako k výjimce, kterou je třeba vykládat restriktivně [srov. k tomu náleží ÚS sp. zn. IV. ÚS 222/96 ze dne 7. 10. 1996 (N 97/6 SbNU 201), sp. zn. I. ÚS 144/2000 ze dne 15. 11. 2001 (N 172/24 SbNU 281), nebo sp. zn. I. ÚS 938/10 ze dne 2. 11. 2010 (N 218/59 SbNU 159)].

Právě s ohledem na restriktivní pojetí institutu delegace vhodné se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou, zda jsou podmínky uvedené v § 9 odst. 2 s. ř. s. splněny i v projednávané věci,

tedy zda by řízení u Krajského soudu v Praze bylo z komplexního pohledu na věc hospodárnější, rychlejší nebo spolehlivější než u místně příslušného Krajského soudu v Brně. Dospěl přitom k závěru, že tomu tak není.

Z předloženého návrhu vyplývá, že osoba zúčastněná na řízení předestírá dva „jiné důležité důvody“ pro přikázání věci jinému než místně příslušnému soudu: na prvním místě zmiňuje, že nemá možnost seznámit se s důkazními prostředky, na které se v žalobě odkazuje žalobce, neboť jsou součástí jiného spisu vedeného u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 46 T 7/2013, na místě druhém vyjadřuje přesvědčení, že přikázáním věci bude učiněno za dost požadavku na nezávislost soudního rozhodování.

Pokud jde o důvod posledně zmiňovaný, je třeba uvést, že pochybnosti o nezávislosti soudce, vedoucí k jeho vyloučení pro podjatost (§ 8 odst. 1 s. ř. s.), nejsou předpokladem pro přikázání věci podle § 9 odst. 2 s. ř. s. (delegace vhodná). Mohou být sice důvodem pro přikázání věci podle § 9 odst. 1 s. ř. s., to však pouze za předpokladu, že by podjatost dopadala na v úvahu přicházející soudce specializovaných senátů místně příslušného soudu (tzv. „delegace nutná“). Ani v případě, že by Nejvyšší správní soud posuzoval návrh osoby zúčastněné na řízení jako návrh na delegaci nutnou, nebyly by pro takový postup (jenž by ovšem měl být iniciován přímo krajským soudem) splněny podmínky. Postup dle ustanovení § 9 odst. 1 s. ř. s. totiž předpokládá, že u místně příslušného soudu došlo k vyloučení soudců specializovaných senátů, v důsledku čehož není u tohoto soudu možné sestavit senát, který by napadlou věc rozhodl. K takové situaci však může dojít pouze tehdy, pokud by předseda krajského soudu uznal důvody, pro něž by se soudci specializovaných senátů cítili být ve věci podjatí (§ 8 odst. 3 věta druhá s. ř. s.), nebo pokud by byla podjatost těchto soudů vyslovena Nejvyšším správním soudem (§ 8 odst. 3 *in fine* s. ř. s., § 8 odst. 5 s. ř. s.). Taková situace však v nyní posuzované věci nenastala, neboť skutečnosti, z nichž osoba zúčastněná na řízení dovozuje pochybnosti o objektivitě rozhodování soudců správního úseku Krajského soudu v Brně, nebyly v řízení před krajským soudem uplatněny shora uvedeným procesním postupem. Nenastala tedy situace, kdy by u Krajského soudu v Brně nebylo možné sestavit senát pro rozhodování ve věcech správního soudnictví; případné důvody podjatosti soudců správního úseku tohoto soudu Nejvyššímu správnímu soudu v tomto řízení hodnotit nepřísluší.

Co se týče prvního tvrzeného „jiného důležitého důvodu“ pro přikázání věci jinému než místně příslušnému soudu, který má spočívat v nemožnosti seznámit se s důkazními prostředky uvedenými v žalobě, tento soud zkoumal, zda tyto tvrzené okolnosti mohou naplnit podmínku zvýšení rychlosti a hospodárnosti řízení, o níž hovoří § 9 odst. 2 s. ř. s. Dospěl ovšem k jednoznačnému závěru, že skutečnost, že je u Krajského soudu v Brně vedeno též související trestní řízení, naopak svědčí pro závěr, že rychlosti a hospodárnosti řízení prospěje, pokud k delegaci věci k jinému krajskému soudu nedojde. Není pochyb o tom, že možnost osoby zúčastněné na řízení k seznámení se s důkazními prostředky provedenými v trestním řízení by se přikázáním věci k jinému krajskému soudu rozhodně nikterak neulehčila; ostatně, sám návrhovač ani podrobněji neosvětluje, jak by mu v tomto směru mohla být delegace ke Krajskému soudu v Praze k užítku. Jak již navíc konstatoval Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 13. 2. 2013, č. j. Nad 2/2013 - 178, „[p]řikázání věci jinému než místně příslušnému soudu s sebou vždy nese vyšší náklady a především řízení protahuje: místně příslušný krajský soud, k němuž byla žaloba podána, a který se s ní již obeznámil a učinil přípravné procesní úkony (např. účastníkům řízení rozeslal příslušné výzvy a poučení), musí věc předložit Nejvyššímu správnímu soudu, který věc – jsou-li pro to podmínky – přikáže jinému krajskému soudu, přičemž tento krajský soud opět musí tyto úkony opakovat a seznámit se se spisem, nemluvě o tom, že nějakou dobu potrvá, než přistoupí k projednání a rozhodnutí věci. Zvýšené náklady a nevyhnutelné prodloužení řízení jsou zde patrně již na první pohled.“

Z výše popsaných důvodů Nejvyšší správní soud konstatuje, že návrh osoby zúčastněné na řízení na přikázání věci Krajskému soudu v Praze je nedůvodný, a proto jej zamítl. Rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o této otázce je Krajský soud v Brně vázán.

P o u ě n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. dubna 2016

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu